

FREE

Erzsébetvárosi közéleti-kulturális és ifjúsági magazin

HETED 7

BALLAGÁS A FACULTAS HUMÁN GIMNÁZIUMBAN

NYÁRI ALKOTÓ MŰHELY

Műsorok

>>>5. oldal

Dóka Attila Akusztik

Koncert a Bethlen Téri Színházban

>>>18. oldal

Faludi György

Kultúra Erzsébetvárosban

>>>10. oldal

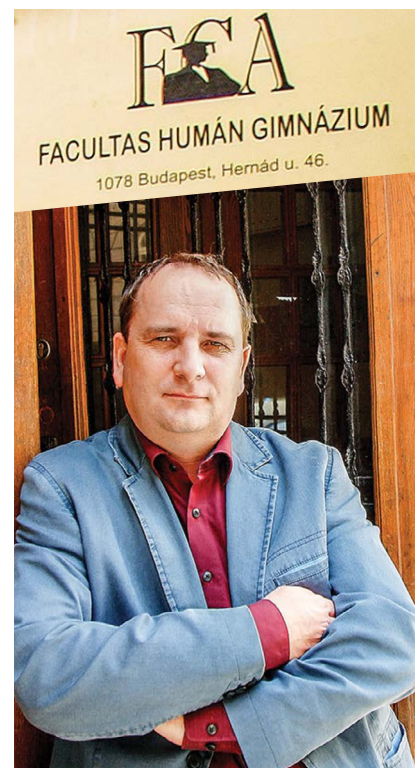
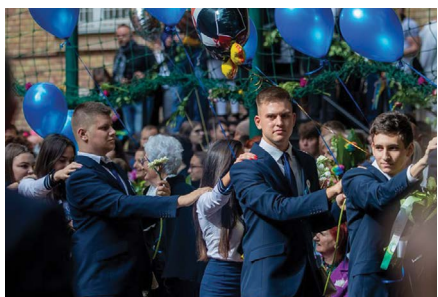
RECEPT 14. oldal

2019. május

HARMADIK FIGYELMEZTETÉS KONCERT A MAGYAR SZÍNHÁZBAN

Ballagás a Facultas Humán Gimnáziumban

Május 5-én péntek délután tartotta a Facultas Humán Gimnázium a ballagási ünnepségét. Az ünnepség keretében a ballagó diákok elbúcsúztak az iskolától, és megköszönték szüleiknek, nevelőiknek az elmúlt éveket. Május 6-án elkezdődtek az írásbeli érettségik. Minden jót, további sikereket kívánunk minden kedves hallgatónknak!

*Tóth Tibor
főszerkesztő*

Bár az időjárás néha rácaffol közeleg a nyár. A Műcsarnok már most meghirdette a nyári alkotótábort, gyerekeknek.

Dóka Attila Akusztik koncert a Bethlen Téri Színházban. A fiatal zenekar műsora egy érdekes crossover műfajt képvisel, amely most a hagyományos könnyűzenei koncertet vegyíti a színházzal.

A kultúra és az irodalom erzsébetvárosi nagykövetei sorozatunkban ezúttal Faludy György író, műfordító, költőt mutatjuk be.

Számos út vezetett a Habsburg Birodalom széteséséhez, ezek közül az egyik legfontosabbat tekintette át a VERITAS intézet márciusi estje, „Párhuzamos nemzetépítések a Monarchiában” címmel.

Két író, Spiró György és Závada Pál lesz az ERŐMŰVHÁZ vendége a PÁR-Beszéd című esten.

Végül Gyerekesztivál lesz a Magyar Színházban, de nem csak gyerekeknek. Akár a színpadtechnika legizgalmasabb darabját, a reptetőberendezést is kiróbálhatják a résztvevők.

Lengyel Ferenc: ÓPIUMKERINGŐ

Magyar Színház

MINDENKI ISMERI A NEVÉT, MÉGIS ALIG TUDUNK RÓLA VALAMIT. EGY KORSZAK ÜNNEPELT SZTÁRJA VOLT, MÉGIS KEVÉS EMBERNEK JUTOTT OLYAN SANYARÚ SORS, MINT NEKI. KARÁDY KATALIN – HISZEN RÓLA SZÓL AZ ÓPIUMKERINGŐ – MÉGSEM TÖRT MEG SOHA, MERT EGY ELSŐPŐRŐ SZERELEM MINDENEN ÁTSEGÍTETTE. .

AZ ELŐADÁSBAN A LEGHÍRESEBB KARÁDY-SLÁGEREKET AZ EURÓPAI HÍRŰ MODERN ART ORCHESTRA ZENÉJÉVEL, PATAKI SZILVIA ELŐADÁSÁBAN HALLHATJUK ÚGY, MINT SOHA KORÁBBAN MAGYARORSZÁGON!

Magyar Színház 1077 Budapest, Hevesi Sándor tér 4. - Telefon: +36-1-322-0014
www.pestimagyarszinhaz.hu

Fotó: Juhász Éva/Magyar Színház

MÁJUS
23
csütörtök
20:00

Bocs, félrement!

Belvárosi Színház

STEPHANIE BOLDOGAN ÉLI A HŰ FELESÉGEK ÉLETÉT: GONDOSKODIK A HÁZTARTÁSRÓL, NEVELI A GYEREKEKET - AZTÁN EGY NAPON KAP SAJÁT SZÁMÍTÓGÉPET. BE IS CSAP A MENNYKŐ. ÉRKEZIK EGY FURCSA ÜZENET A FÉRJÉTŐL, TALÁN NEM IS NEKI SZÁNTA? CSATLAKOZIK PEG, A LEGJOBB BARÁTNŐ, HOGY BOSSZÚT ÁLLJON AZ ALJAS FÉRFINEMEN, ÉS GEORGE, A LEGJOBB BARÁT, HOGY MENTSE A MENTHETŐT. DE KI AZ A WANDA? ITT VALAMI VISSZAVONHATATLANUL FÉLREMENT.

Belvárosi Színház - 1075 Budapest, Károly krt. 3/a - Telefon: +36/1/266-7130
www.belvarosiszinhaz.hu

MÁJUS
25
szombat
20:00

ROCKSULI

Madách Színház

KOREOGRÁFUS: TIHANYI ÁKOS, ZENI VEZETŐ: KOCSÁK TIBOR, KARMESTER: KÖTELES GÉZA, ZÁDORI LÁSZLÓ, DÍSZLETTERVEZŐ: RÓZSA ISTVÁN, JELMEZTERVEZŐ: ROMÁNYI NÓRA, ANIMÁCIÓ: VÍZVÁRDI ANDRÁS, JÁTÉKMESTER: BENCZE ILONA, SZCENIKUS: SZÜCSBORUS JÁNOS, VILÁGÍTÁSTERVEZŐ: MADARÁSZ „MADÁR” JÁNOS, HANGMÉRNÖK: DITZMANN TAMÁS, FARSANG ÁRON, KÁLMÁN SÁNDOR, A RENDEZŐ MUNKATÁRSA: VASZILENKO EUGENIA, KOREOGRÁFUS-ASSZISZTENS: MOLNÁR FERENC, ZENI ASSZISZTENS: KUTSCHERA ÉVA RENDEZŐ: SZIRTES TAMÁSÁS

Madách Színház - 1073 Budapest, Erzsébet krt. 31. Telefon: 36-1-478-2041
www.madachszinhaz.hu

JÚNIUS
01
szombat
19:00

GYEREKEKNEK

A Múcsarnok 2019-ben is megrendezi nyári alkotóműhelyét

JÚNIUS
17-
június
21-ig

Az idei évben az alkotóműhely programja a Tér///Erő II. Nemzeti Építészeti Salon kiállításához kapcsolódik, A jövő itt van, földön, vízen, levegőben címmel. Nyári műhelyünkbe azoknak a 8 és 12 év közötti fiataloknak a jelentkezését várjuk, akik nyitottak az együttgondolkodás, az önálló és a közösségi alkotás, a képzőművészet irányában. Az egy hetes időtartam alatt világokat teremtünk földön, vízen, levegőben. Történeteket mesélünk, új szokásokat és rítusokat alakítunk ki, láthatóvá tesszük a gondolatainkat, tervezünk és makettezünk, gipszet öntünk, festünk és rajzolunk, színekkel, fényel-árnyékkal játszunk. A foglalkozásokat Arday Petra színházrendező, Cser Mariann MKE hallgató és Schopp Ildikó művészetpedagógus vezeti

Az alkotóműhely 2019. június 17-én hétfőn kezdődik és június 21-én pén-

tek délután egy bemutatóval ér véget. A foglalkozások minden nap 9-17 óráig tartanak, a gyermekek tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak. Napi programjaink a Múcsarnok tereiben, gyerekstúdiójában, illetve a Ligetben valósulnak meg.

Jelentkezés: schopp.ildiko@mucsarnok.hu

A nyári foglalkozások költsége: 29 000 Ft/fő

Testvérkedvezményel: 27 000 Ft/fő

Befizetés: Múcsarnok Nonprofit Kft., bankszámlaszám: 10032000-00286703-00000017

Kérjük, hogy az átutalás megjegyzés rovatában tüntessék fel a résztvevő gyerekek nevét.

Múcsarnok - Budapest, Dózsa György út 37. (Hősök tere) Telefon: +36 1 460 7000
www.mucsarnok.hu

AZ ÉSZAK-AMERIKAI KLEZMER ZENE

A klezmer tulajdonképpen kelet-európai zsidó esküvői zene. Maga a klezmer szó (a klezmorim többes száma) egy jiddis kifejezés, amely a héber keley zemerem '(zenei) hangszerek' alapul. A jiddis kifejezés egy olyan zenészre vonatkozik, aki tagja volt egy professzionális, vagy legalábbis egy fél professzionális osztálynak, amelynek az eredete legalább a 16. századig visszavezethető. A zsidó hangszeres zenészeket elsősorban azért foglalkoztatták, hogy gondoskodjanak a zenéről a zsidó esküvőkön, és általában, hogy ismerjék és a megfelelő módon elő is tudják adni – a kelet-európai zsidó zenei hagyományon kívül – az idevalósi, nem zsidó hagyomány zenei anyagát is. Ennek ellenére nagyon valószínű, hogy eleinte a zsidó zenészek – annak ellenére, hogy specialisták voltak – nem tudták kottát olvasni, zsidó zenei kottaanyagot pedig csak a 18. században kezdtek kiadni.

Klezmert eredetileg hegedűn, fuvolán, dobon és egy tsimb nevű cimbalmon játszottak. Bár elég nehéz megmondani, hogy pontosan milyen is volt a klezmer zene a 20. század előtt, magáról a klezmorimról, tehát a zenészeiről igen plasztikus irodalmi leírásokat találhatunk Sholom Aleichem, Y. L. Perets és Anton Chekov munkáiban, akik elsősorban a klezmer hegedűs leírására koncentráltak. Valószínűsíthető, hogy egy klezmer zenekart bizonyos fokig a hegedűs képességei, tudása alapján ítélték meg elsősorban. Ennek megfelelően, egy zenekar akkor volt jó és népszerű, ha jó és népszerű volt a hegedűse.

A klezmer hegedűsök lehetőségeinek/

profizmusának a mértékét jól mutatja, hogy a 20. század elejétől milyen sok kiemelkedő zsidó hegedűs tanult Nyugat-Európa konzervatóriumaiban. Habár kezdetben elsődlegesen húros hangszereken játszották ezt a zenét, a 19. század elején a klarinét, illetve a század végén más rézfúvós hangszerek megjelenésével és gyors átvételével végérvényesen megváltozott a zenekarok hangzása. A 20. század elejétől a klezmerzenekarok legjelentősebb hangszere a klarinét lett, legfontosabb szólistája pedig a klarinétos, aki rendszerint igen virtuóz dolgokat játszott.

A klezmer zene a 20. század fordulóján érte el az Egyesült Államokat, amikor a zsidók igen nagy tömegekben áramlottak be Kelet-Európa számos országából. Az Egyesült Államokban a klezmorim folytatta tevékenységét: igyekezett zeneileg kiszolgálni a zsidó esküvőket éppúgy, mint a nem zsidó társadalmi összejöveteleket, elsősorban New Yorkban és Philadelphiában, ahol jelentős közösségeket alakítottak ki a kelet-európai zsidó bevándorlók. Miként Európában is, ezek a zsidó zenészek is zenei hajlékonyságukról, leleményességükről voltak híresek, valamint hihetetlen improvizációs képességükről. Azokon a társadalmi eseményeken kívül, ahol a klezmorim évszázadok óta játszott, az Egyesült Államokban új lehetőségek jelentkeztek, elsőként 1913 és 1940 között. A klezmer zene, illetve az együttesek iránti megnövekedett igényt előmozdította a jiddis színház, a kiadóvállalatok és a zsidó etnikum kultúrá-

ján alapuló, a zsidó közösségek igényeit kiszolgáló rádióállomások létrejötte. Ezek az új intézmények már olyan zenészeket kívántak, akik tudtak kottát olvasni. Ennek köszönhetően a jiddis zenészek és zenekarok repertoárja átalakult; a régi kelet-európai zenei anyag a második helyre szorult vissza, az új igényeknek megfelelően, újonnan kialakuló zenei anyag mögé.

Ugyan a klezmert továbbra is játszották, az igazán jó zenészek lekicsinylőnek kezdték érezni a klezmer kifejezést. Ironikus módon, az észak-amerikai klezmer zene csúcspontján vált a kifejezés pejoratívá, mivel különösképpen azokra a műveletlen, zeneileg írástudatlan zenészekre utalt, akik nem tudták megfelelően integrálni zenéjükbe az Egyesült Államok új zenei hatásait – elsősorban a jazzt. A zeneileg művelt, kottát ismerő zsidók ugyanakkor könnyen kaptak munkát a jiddis színházak nagyzenekarai- ban, amelyek szívesen alkalmaztak klezmer zenészeket, nosztalgikus elemként a színdarabokban.

Ezen felül klezmer felvételek százai készültek a zsidó etnikum zenei igényének kielégítésére. A kiadók elsősorban a zsidó közösségek tagjait célozták meg kiadványaikkal, ugyanakkor görög, lengyel és ukrán vevőkre is számítottak. Zsidó és nem zsidó kiadók is megjelentettek felvételeket, a dalok címét pedig általában annak a közösségnek a nyelvén írták rá a borítóra, akinek szánták. A New York-i WEVD rádióállomásának etnikai programja volt a zsidó zenészek „harmadik mennyországa”, ugyanis itt lakott az amerikai zsidóság legnagyobb közössége.

A klezmer és a jazz zenészek között kezdettől fogva nagyfokú szimbiózis volt. Harry Kandel 1926-os felvétele, a Jakie Jazz 'Em up rá a bizonyíték, hogy a hagyományos klezmer zenekarok miként olvasztották be zenéjükbe a jazz, a korszak népszerű amerikai zenéjének ritmusait és modalitását. Talán ennél is meglepőbb, de az Original Dixieland Jazz Band Palestina című felvétele tudatos klezmer-imitáció. A klezmer zene apró, finom elemei ugyanúgy megtalálhatóak Benny Goodman felvételein is.

Forrás: <http://nepzenetar.fszek.hu>

Spinoza Színház

MÁJUS
31
péntek
19:00

Klezmer-péntek
vacsorával:

SabbathSong

Pezsgővel és egy tradicionális háromfogásos vacsorával élő zongoraszó mellett kényeztetjük vendégeinket péntekenként.

12.000,- Ft/fő

1074 Budapest, Dob u. 15.

Nyitva: H-V 8-23h.

Tel: (1) 413 7488

email spinozahaz@spinozahaz.hu

MÁJUS
21
kedd
19:00

10 ÉVES A HARMADIK FIGYELMEZTETÉS

a színészenekar jubileumi koncertje meglepetésekkel
a Magyar Színház nagyszínpadán

Tíz éve született a zenekar a Magyar Színház büfájében és szilveszterkor léptek fel együtt először Jelmeztelenül. Azért nagybüfé, mert ez volt a buli címe.

Gémes Antos, Fillár István, László Zsolt, Cserna Antal, Pethő Gergely, Wágner-Puskás Péter – tíz éven át dacolva a színészet adta időbeosztás minden átkával – együtt maradtak és családjuk elől elorzott éjszakáikat áldozták a zenekarra, a próbákra, fellépésekre, a bulikra.

2019. május 21-e tíz év óta az egyetlen nap, amikor a színészek este 7-kor nem különböző előadásokban játszanak valahol a városban, hanem együtt, egy helyen, a Magyar Színház színpadán vannak azért, hogy a közönséggel együtt ünnepejék a színészenekar 10. születésnapját.

Így aztán emberi időben kezdődő megházibuli lesz május 21-én a Magyarban. Olyan, amilyen az elmúlt évtizedekben lehetett volna nálam, nálad, anyádnál,

az öcsédnél és még a nagyanyádnál is. A Harmadik Figyelmeztetés azokat a dalokat játssza, amelyek slágerek minden időben. LGT, Máté Péter, R-GO, Kovács Kati, Szécsi Pál, de van Quimby és Kispál is. Pop-rock klasszikusokat dolgoznak fel bármely időből.

Várnak mindenkit, akik ezeken a dalokon nőttek fel, ezeket hallgatták a házibulikon, ezekre csókolóztak, ezeket dúdolvá mentek a srácaikért az óvodába, ezeket őrizték kazettákon, aztán az mp3-ban, és ezeket hagyományozták a gyerekeikre, akik bluetooth-on nyomják maguknak egy felhőből.

Május 21-én sokgenerációs házibuli lesz, ahová az, hogy „mindenkit várnak” nem csak duma. Szülők, nagyszülők, gyerekek, unokák csápolhatnak együtt és énekelhetnek a színészenekarral teli torokból. Tíz éves a Harmadik Figyelmeztetés színészenekar és folyamatos a jelenidő.

Facultas Humán Gimnázium

Felvételt hirdetünk!

(Polgári iskola, közel a Keletihez)

Magángimnáziumunk felvételt hirdet 9-12. évfolyamaira a 2019/20-as tanévre.

Válassz iskolánkat mert: - Gimnáziumunkban diákközpontú oktatás zajlik segítőkész tanárokkal, - Választható nyelvek: angol, német és francia, - Egyetemi, főiskolai előkészítők humánból, reálból korrepetálás, - Angol fakultáció nyelvvizsgával, kínai nyelv fakultáció, művészeti foglalkozások, európai uniós, újságíró-média, és dráma szakkörök, sportkörök.

ESTI TAGOZATON IS VÁRJUK A JELENTKEZŐKET, MUNKA MELLETT ÉRETTSÉGIT!

INGYENES!

RUGALMAS, DIÁKKÖZPONTÚ MAGÁNGIMNÁZIUM

Facultas Humán Gimnázium - 1078 Budapest, Hernád utca 46.

Működési engedélyszám: BPB/012/04733-3/2013, OM azonosító: 200304

www.facultas.hu

Tel: 413-73-62; Fax: 413-73-61

facultas@facultas.hu

Pályaválasztási tanácsadás

a

Facultas Humán Gimnáziumban

Ingyenes!

Várunk minden kerületi diákot, szülő!t!

Minden hétfő délután pályaválasztási szakértőnk várja a kerületi lakosokat.

Facultas Humán Gimnázium - 1078 Budapest, Hernád utca 46.

Működési engedélyszám: BPB/012/04733-3/2013, OM azonosító: 200304

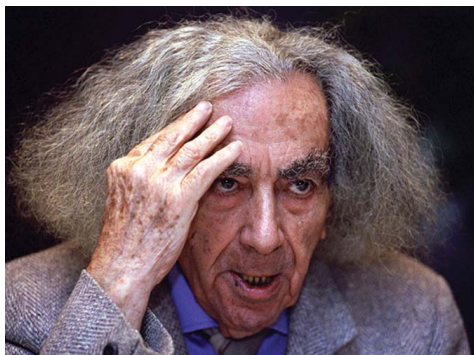
www.facultas.hu

Tel: 413-73-62; Fax: 413-73-61

facultas@facultas.hu

FALUDY GYÖRGY

ÍRÓ, MŰFORDÍTÓ, KÖLTŐ (1910 – 2006)

Budapesten, Erzsébetvárosban a Damjanich utca 54. szám alatt 1910. szeptember 22-én született egy zsidó polgári családban Faludy György (Leimdörfer György) majdnem egy időben Örkényvel. Általános iskoláit követően a Fasori Evangélikus Főgimnáziumban tanult, itt érettségizett 1928-ban. Apja vegyész volt, a fiatal fiú is, mint akkoriban a diplomás családokban szokás volt egyetemen folytatta tanulmányait. A bécsi (1928–30), a berlini (1930–31), a párizsi (1932) és a grazi (1932–33) egyetemeken tanult. Hazatérése után 1933–34-ben katonai szolgálatot teljesített zászlósi rendfokozatban, amelytől később, - mint ahogyan az akkoriban szolgálatot teljesítő zsidó honfitársainkat - megfosztották.

1937-ben jelentette meg a Villon-átköltéseket, mely jó időre meghatározta pályáját, híressé, sőt, hírhedtté tette. A rá következő évben 1938-ban ment el Magyarországról, és indult el kalandos, ezer veszélyt magában hordozó, talán Rejtő Jenő és Lénárd Sándor életútját is felülmúló pályája.

„Az azt hiszem: mindhalálig kitartok már amellett, hogy a vers, a nyelv más kifejezési formáitól elütően, zeneileg hatásos, mágikus szavak összjátéka; szavaké, melyek szótári jelentésük-nél jóval többet tudnak felidézni. Mindegy, hogy érzelmeket, víziókat, hangulatokat fejeznek ki, vagy még ezt sem. Varázslatuk lényege, hogy elbűvölik az embert és nem hagyják magukat elfeledtetni; földi úttravalónkul szolgálnak, akár könyvben, akár fejben.”

Faludy György

Pomogáts Géza így írt róla: „... szüntelen üldöztetés és menekülés volt a sorsa: zaklatott életpályája során négy kontinensen is megfordult: Európán kívül Afrikában, Észak-Amerikában és Óceániában, Budapesten kívül huzamosabb időt töltött el Bécsben, Párizsban, Londonban, Firenzében, Málta szigetén, New Yorkban és Torontóban, emellett a kistarcsai és a recski kényszermunkatáborban, az Egyesült Államok hadseregében, volt újságíró, egyetemi tanár és munkanélküli, szembefordult a huszadik század mindkét totalitárius diktatúrájával: a fasizmussal és a kommunizmussal.”

Párizsba menekült, itt találkozott többek között az emigráns magyar művészek közösségével. A német megszállást követően barátaival Marokkóba menekültek, majd onnan áthajózott az Amerikai Egyesült Államokba, ahol a Szabad Magyar Mozgalom titkáráként és lapszerkesztőjeként tevékenykedett.

1942 és 1945 között az amerikai hadseregben is szolgált tisztként. Ebben az időben

Magyarországon maradt hűgát a nyilasok meggyilkolták.

Különcsége sajátos szarkazmusa mellett abban is megnyilvánult, hogy sosem viselt zoknit, mert hogy 1947-ben Albert Einstein felhívta figyelmét a ruhadarab vérkeringésre gyakorolt káros hatásaira.

1946-ban hazatért és a Népszavánál helyezkedett el. 1947-ben megjelentette az Őszi harmat után című verseskötetét, a Villon balladák pedig már a 14. kiadásnál tartottak. A rasszizmust az őt és családját ért tragédiák miatt is megvetette. Az akkori hatalom kezdettől fogva ellenségesen viszonyult hozzá és így további művei nem jelenhettek meg. 1949-ben, az akkori korra jellemzően hamis vádak alapján letartóztatták, és Kistarcsára internálták, majd a recski kényszermunkatáborba zárták. Az ÁVH börtöneiben, illetve a táborkokban írt versei 1983-ban Münchenben jelenhettek meg először Börtönversek 1950–1953 címmel. Ezek a versek különleges technikával készültek, melyről így beszélt:

„Az itt közölt verseket 1950 és 1953 közt csináltam az Andrassy út 60. pincéjében, Kistarcsán és az ÁVO recski büntetőtáborában. A „csináltam” igét azért használom, mert Rákosi börtöneiben csakúgy, mint Hitler megsemmisítő táboraiban, papír és írószerszám nem állt a rabok rendelkezésére. Így ezeket a verseket „fejben csináltam”...”

Szabadulása után fordításokkal kereste kenyerét, de hamarosan 1956-ban ismét elmenekült az országból. Faludy György önéletrajzi regényében (Pokolbéli víg napjaim) emlékezett vissza az ÁVO-s és Szovjetunió-beli „tanulmány útjáról”. Londonban települt le, ahol 1957-től az Irodalmi Újság szerkesztője volt. 1963 és 1967 között Firenzében és Máltán élt. 1967-ben költő-

zött át Torontóba. Kanadában és az Egyesült Államokban különböző egyetemeken tartott előadást. Torontóban, ahol Faludy 1967–1989 között élt, a lakása melletti parkot tiszteletére róla nevezték el.

1988-ban tért haza és Budapesten telepedett le. Faludy 1994-ben megkapta a Kossuth-díjat. 1998-ban alapító tagja volt a Digitális Irodalmi Akadémiának. Személyét többnyire érdeklődés övezte, bár 90 éves kora felett sem szűnt meg polgárpukkasztónak, meghökkentőnek, különcnek lenni: „Mindig csodálkozom, mikor egyes barátaimtól és ismerőseimtől hallom: szeretnének olyan boldogok lenni, mint amilyenek én látszom. Nem tudom, mennyire igaz ez, vagy sem. A boldogság nem mérhető semmiféle műszerrel, kérdőzó lappal vagy szellemi meghatározással. Nem tudom, boldog vagyok-e, vagy sem. De az engem körülvevő boldogtalanság mennyisége és intenzitása mindig meghökkent. A boldogtalanság ugyanis látható, nyilvánvaló, és ha nem is mércével, de azért elég pontosan mérhető.” 2013-ban Erzsébetváros Önkormányzata emléktáblát avatott Faludy szülőháza (Damjanich utca 54.) homlokzatán az arra járók figyelmébe ajánlva a Kossuth-díjas költőt, humanista gondolkodót.

Párhuzamos nemzetépítések a Monarchiában

Számos út vezetett a Habsburg Birodalom széteséséhez, ezek közül az egyik legfontosabbat tekintette át a VERITAS intézet márciusi estje. A sorozat negyvenharmadik vitáján „Párhuzamos nemzetépítések az Osztrák–Magyar Monarchiában” címmel **Hermann Róbert** kutatócsoport-vezető moderálása mellett **Gergely András** professor emeritus, rendkívüli és meghatalmazott nagykövet és **Lajtai László**, az intézet munkatársa fejtette ki véleményét.

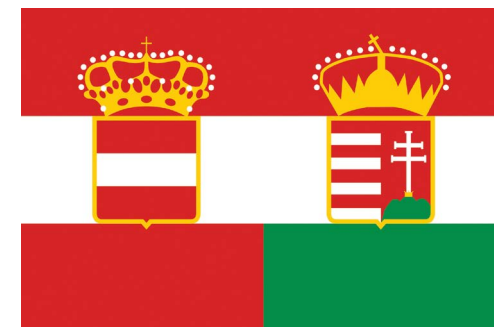
Hermann Róbert nyitókérdésére, mely szerint a Monarchián belül a kiegyezés után milyen nemzetállami, illetve birodalmi törekvések zajlottak, Gergely András elmondta: „noha a birodalom területén tizenhárom nemzet élt együtt, mégsem tizenhárom, hanem ennél sokkal nagyobb számú nemzetépítési koncepciót kell számba venni”. A magyar nemzet esetében például mindjárt hármat. Az egyik a kiegyezéspárti '67-es koncepció, a másik a Függetlenségi Párt elképzelése, amely az Ausztriával való kapcsolatokat teljesen egyenlő alapokon nyugvó perszonális unióként képzelte el, a harmadik pedig Kossuth Lajos önálló államiságon alapuló függetlenségét, valamint a dunai konföderáció eszméjét vallotta. Kijelentette: „általános jelenség, hogy a nemzetek és a nemzetiségek többsége kifelé gravitált az Osztrák–Magyar Monarchiából. Az olaszok, a lengyelek, a románok és a szerbek hatalmas területeket is magukkal akartak vinni” – mondta, majd feltette a

kérdést, hogy akkor kik maradtak volna a monarchiában? Véleménye szerint a csehek és a magyarok. A kiegyezés idejében a Cseh-medencében négymillió cseh élt, de ugyanekkora volt a magyarság létszáma is a Kárpát-medencében. Ennek a két nemzetnek kellett volna egymásra találnia. Csakhogy ott voltak a szlovákok, akik a „mérleg nyelvét” képezték, lévén hogy „őket mindkét nemzet magába akarta foglalni”. Előbbiek a csehszlovák idea, utóbbiak pedig az asszimiláció révén. Gergely András úgy vélte, hogy a legkevésbé sikeres nemzetépítés az osztrák-németeké volt. Mivel a Habsburg Birodalomban a népesség harmadát tették ki, ezért például Magyarország elnémetesítéséről le is kellett mondaniuk. Súlyosbította a helyzetet, hogy az akkoriban Ciszlajtániaként emlegetett Osztrák Császárságban a nagynémet birodalomhoz húzó pártok mind erősebbek lettek, ami szintén hozzájárult a bomláshoz. Gergely András szerint a „felbomlásnak azért nem kellett volna így történnie”. Az előadó a sikeres nemzetépítői csoportba a magyarokat, lengyeleket és románokat tette, hiszen „önálló országgént léteznek ma is”. A cseh és szlovák, illetve a délszláv egyesülést azért jellemezte „kudarcos kísérletként, mert a lakosság többsége ezt nem fogadta el”. Kijelentette: „akkor lehetett volna sikeres az Osztrák–Magyar Monarchia, ha nem vonzották volna mágnesként a környező nemzetállamok Magyarország,

illetve Ciszlajtánia nemzetiségeit. Mivel a Monarchia nemzetiségeinek zöme kifelé gravitált, hosszabb-rövidebb idő alatt a birodalom mindenképpen bomlásra volt kártható”. Lajtai László először a napóleoni háborúk korától kezdve röviden ismertette az osztrák útkeresés fázisait, majd kifejtette, hogy még arra a kérdésre is nehéz válaszolni, hogy mi is Ausztria? – hiszen a Galiciát is magában foglaló Ciszlajtániának még anyanemzete sem volt. Hozzátette: a szlovénok, ruténok és a szlovákok többsége is inkább a Monarchián belül maradt volna, mint ahogyan a magyarországi németesség sem húzott a német birodalomhoz. Kivételt az erdélyi szászok jelentettek, akik mindenkitől őrizték az Árpád-házi királyoktól kapott függetlenségüket, amit az előadó Európa legrégebbi autonómiájaként jellemezett. Hermann Róbert erre megkérdezte, hogy milyen, az egyben tartás mellett szóló érvet lehet még felsorolni. Válaszként Gergely András elmondta: a közös uralkodón, a közös hadseregen és a közös külpolitikán túl az egyház és a nemzetközi viszonyok is erősítették az egyben tartást, a nemzetiségek kifelé húzása pedig kezdetben „nem volt elég erős”. Lajtai László hozzátette: a dualista rendszerben „birodalomépítés és nemzetépítés egyszerre zajlott, s ezek időnként keresztbemetszték egymást”. Az uralkodó érdeke a birodalomépítés volt, a magyar vezetőrétegé a nemzetépítés. „Magyarország olyan nemzetként definiálta önmagát, amelynek politikailag mindenki tagja, aki a területén él. Kulturálisan azonban több etnikai közösség is más nemzethez tartozónak vallotta magát. Közülük a horvátal az uralkodó szentesítésével kötött külön kiegyezést,

amely értelmében Horvátország autonómiát kapott Magyarországon belül. A Habsburg Birodalomban azonban nem változott a jogállása, holott a horvátok célja – akárcsak a cseheké – a trializmus volt. A dualizmus trializmussá alakítását a magyar vezetés meg tudta akadályozni, ahhoz elég erős volt” – mondta. A magyarság nemzetépítésének sikereként említette Gergely András az eredetileg német nyelvű zsidóság önkéntes magyarra válását, valamint a svábság asszimilációját. „Így érthették el a magyarok az 1910-es népszámlálásra az ötven százalék feletti arányt. Ott azonban, ahol szerettek volna magyarosítani, vagyis a szlovák, román és szerb területeken, ez nem sikerült. Viszont a helyzet bonyolultságát mutatta, hogy a nemzetiségek között is léteztek történelmi gyökerű feszültségek. A bunyevácok például a szerbekkel szemben a magyarokhoz húztak, de a cseh-trializmus lehetőségével nemcsak a magyarok álltak szemben, hanem a morvák is. Lajtai László szerint „igazi megoldást az etnikai föderáció jelentett volna”. Ebbe az irányba mutattak az osztrák koronatarományokban, például Galíciában, Morvaországban, Bukovinában kialakuló nyelvi elkülönülések, hiszen etnikum és terület számos helyen nem esett egybe.

Jezsó Ákos

Lasagne - gyorsan

Hozzávalók

250 g lasagne tészta (főzés nélküli)
 600 g hámozott, kockázott paradicsom
 5 dl tej
 420 g darált marhahús
 5 dkg vaj
 3 ek liszt
 250 g parmezán
 2 csipet frissen reszelt szerecsendió
 6 levél bazsalikom
 só
 bors
 2 babérlevél
 4 ek olívaolaj

Elkészítés

A húst 2 evőkanál olívaolajon megfuttatjuk, majd sózzuk, borsozzuk és hozzáadjuk a babérlevelet. 10 percig főzzük.

2 evőkanál olívaolajon 10-15 percig főzzük a paradicsomot.

A húst összeöntjük a szósszal, és további 15 percig főzzük kis lángon. Majd hozzáadjuk a felvágott bazsalikomot és 2 percig tovább főzzük.

A vajat megolvasztjuk, hozzáadjuk a lisztet, elkeverjük, és folyamatos kevergetés mellett hozzáöntjük a tejet.

Sózzuk, borsozzuk, belereszeljük a szerecsendiót, további folyamatosan kevergetés mellett sűrűre főzzük. Végül hozzáadjuk a reszelt parmezán felét.

Egy tepsit kivajazunk, és beleteszünk egy adag lasagne tésztát.

Rátesszünk egy réteg húsos ragut, majd ismét tésztát. Ezt megismételjük, ameddig alapanyagunk kitart. Az utolsó adag tésztára a besamel kerül. A tetejére tegyünk parmezánt, majd toljuk 180 fokra előmelegített sütőbe.

Süssük 20 percig, majd további 10 percig hagyjuk állni, mielőtt felvágjuk.

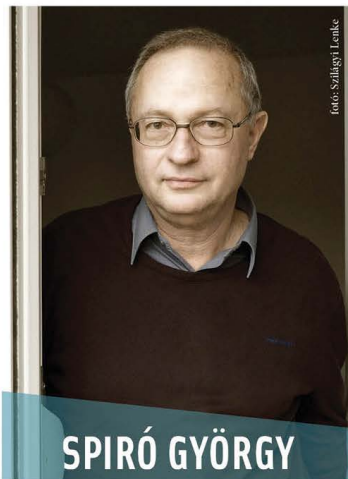

1077 Budapest, Wesselényi utca 17. nyitvatartás: 7 - 22
 telefonszám: (06-1) 413-3550; (06) 30 915-2059
 titkarsag@eromuvhaz.hu

Sonatina
 Művészeti Ügynökség és Kulturális Szolgáltató Kft.

WESSELÉNYI 17

SPIRÓ GYÖRGY

ZÁVADA PÁL

PÁR-Beszéd

május 16.
 18 óra

Helyszín:
 Wesselényi17

DÉS ANDRÁS

Jegyvásárlás:

www.jegy.hu és
 a helyszínen
elővételben 1500 Ft,
 az előadás napján
 a helyszínen
2000 Ft.

POLYÁK LILLA: ÚTKÖZBEN

Heted7

MÁJUS
 17
 péntek
 20:00

POLYÁK LILLA MEGHITT HANGULATÚ ZENÉS
 UTAZÁSARA INVITÁLJA A NÉZŐKET, MELY
 SORÁN ELHANGZNAK MINDENKI ÁLTAL ISMERET
 ÖRÖKZÖLD MELÓDIÁK, VILÁGHÍRES
 MUSICAL DALOK ÉS PERSZE LILLA
 SAJÁT RÁDIÓS SLÁGEREI.

ZONGORÁN KÖZREMŰKÖDIK: SZEKERES LÁSZLÓ
 JEGYÁR ELŐVÉTELBE: 3500 FT, A KONCERT
 NAPJÁN: 3900 FT
 JEGYEK KAPHATÓK ONLINE, VALAMINT A HELY-
 SZÍNEEN (1075 BUDAPEST, KIRÁLY UTCA 11.)
 HÉTKÖZNAPOKON 10-17 ÓRA KÖZÖTT.

KIRÁLY UTCA 11.

Facultas Education Group Kft

felvételt hirdet!

Erzsébetvárosi lakosok, pályakezdők,
 álláskeresőkre részére, **ingyenes**

Munkaerőpiaci önmenedzselés

intenzív (3 egész napos) tanfolyamára

Jelentkezés április 30-ig folyamatosan a lenti telefonon.

Facultas Education Group Kft - 1071 Budapest, Dembinszky u 34.

D.A.A. – Dóka Attila Akusztik: Játék a tűzben

Bemutató

MÁJUS
24
péntek
19:00

A fiatal zenekar műsora egy érdekes crossover műfajt képvisel, amely a hagyományos könnyűzenei koncertet vegyíti a színházzal. Az előadás során ugyanis – egy rejtélyes narrátor segítségével – a nézők betekintést nyernek a dalszerző valós életébe, megértik motívációit, történetét. A különböző életszakaszokra, érzelmi állapotokra pedig a D.A.A. zenéjével reflektál, ad egyben a történeteknek sajátos aláfestést a különös végkifejletig.

A zenekar mindig is szeretett kísérletezni és kitágítani a műfaji határokat, hiszen, mint vallják, a különböző művészeti ágak izgalmas és kontrollált keveredése olyan érzelmeket hozhat felszínre, amelyekért érdemes olykor túlnyúlni a hagyományos koncert sémáján. A színház ehhez pedig kiváló terep, ahol a fényekkel, térrel lehetőség nyílik újabb értelmi és érzelmi síkokkal gazdagítani a D.A.A. – dalok világát.

A zenekar 2018. május 24-én jelentette meg első lemezét, így ez az előadás pontosan egy évvel később újabb mérőföldkő a csapat életében.

Dóka Attila – ének, gitár
Kovács Sára Dizna – fuvola, vokál
Dóka Péter – cajon

Jegyár: 2000 forint
Early bird jegyek május 10-ig: 1500 forint
Az előadás hossza 90 perc.

Polgármesteri Hivatal

1073 Budapest, Erzsébet krt. 6.
Tel.: 06-1/462-3100
1076 Budapest, Garay u. 5.
Tel.: 06-1/462-3300

Ügyfélszolgálati iroda

Ügyfélfogadási idő:
(Erzsébet krt. 6. szám alatti és Garay u. 5. szám alatti ügyfélszolgálaton is):
hétfő: 8.00-12.00 du.: 13.00 18.00
kedd: 8.00-12.00 d.u.: 13.00-16.00
szerda: 8.00-12.00 d.u.: 13.00-18.00
csütörtök: 8.00-12.00 d.u.: 13.00-16.00
péntek: 8.00-12.00 d.u.: nincs

Kormányablak

1073 Budapest, Erzsébet krt. 6.
nyitvatartása:
Hétfő: 07:00-17:00
(sorszámkiadás vége: 16:00)
Kedd: 08:00-18:00
(sorszámkiadás vége: 17:00)
Szerda: 08:00-20:00
(sorszámkiadás vége: 19:00)
Csütörtök: 08:00-18:00
(sorszámkiadás vége: 17:00)
Péntek: 08:00-15:00
(sorszámkiadás vége: 14:00)

Telefon: 06(1) 795-8884

Budapesti VII. Kerületi Rendőrkapitányság

1071 Budapest, Dózsa György út 18-24. Telefon: 461-81-00,
E-mail: 07rk@budapest.police.hu

Erzsébetvárosi Közterület-felügyelet

1076 Budapest, Százház u. 10-18.
Tel: 413-1767, 24 órás ügyelet: 461-9040,

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:
Telefon: 06-1-342-7321
e-mail: info@evkf.hu

Ügyfél fogadási rend:

H-Cs.: 08.30-11.00 és 13.00-16.00
P: 08.30-11.30
Járőrszolgálat, kerékbilincselési csoport:
1076 Bp., Százház u. 10-18.
Nyitvatartás: 8-18 óráig
Tel.: 461-90-40

ERVA Nonprofit Zrt.

1071 Budapest, Damjanich u. 12.
tel.: 352-8654/ 352-8655
Személyes ügyfélfogadás
(helyszín: félemelet):
Hétfő: 12.30 – 17.30
Szerda: 8.00 – 16.00
Telefonos ügyfélfogadás:
Hétfő: 8:00-12:00
Kedd: 8:00-16:00
Csütörtök: 8:00-16:00
Péntek: 8:00-13:00
12:00-12:30 között ebédszünet,
ez idő alatt nincs ügyfélfogadás.

Segélykérő telefonszámok:

Mentők: 104
Rendőrség: 107
Tűzoltóság: 105
Általános: 112

Gázzivárgás bejelentése
(éjjel-nappal):
06-1/477-1333

Konténeres sít és hulladékszállítás kedvező árakkal, 3x8 m3-es konténerekkel Tel.: 06-30-9812-314

Víz-, gáz-, fűtészerezés 06-20-928-02-69

**Hűtőgép, mosógép, mosogatógép, klíma szerelés és javítás
06-70-639-54-07**

GYEREFESZTIVÁL A MAGYAR SZÍNHÁZBAN

MÁJUS
25
szombat
09-18

A 2019-es Gyerekesztiválon ismét kézműveskedhetnek, hagyományos játékokat játszhatnak, táncolhatnak és énekelni tanulhatnak a gyerekek, megismerkedhetnek a 21. századi digitális színházzal, szabadtéri koncertet és bábelőadást láthatnak. A színpadtechnika legizgalmasabb darabját, a reptetőberendezést is kiróbalhatják, és akár két emelet magasan is repülhetnek a Rejtő Jenő utca felett.

A színházban és a színház körül a gyerekeké a főszerep május 25-én!

Belépőjegy: 500 Ft.

A május 25-i Tündér Lala előadásokra váltott jeggyel ingyenes.

Pesti Magyar Színház, 1077 Budapest, Hevesi Sándor tér 4.

IMPRESSZUM: HETED7 Magazin

Felelős kiadó: Facultas Nonprofit Kft. 1071 Budapest Dembinszky u. 34.

TELEFON: +36-30-8481704 www.heted-7.hu levélcím: info@heted-7.hu